

Pokyny k maturitní zkoušce z Hudební výchovy

Organizace zkoušky

Maturitní zkouška z hudební výchovy se skládá z praktické zkoušky (maturitního koncertu) a ústní zkoušky (maturitní otázky + zvuk. ukázka).

Praktická zkouška je realizována formou veřejné hudební produkce, její součástí je také zajištění organizační a obsahové stránky akce. Student zabezpečí vhodný prostor, účast zástupců hodnotící komise i pedagoga pověřeného zpracováním odborného posudku. Zajistí odpovídající propagaci koncertu, nese přitom odpovědnost za důstojný průběh koncertu a usiluje o odpovídající společenskou úroveň akce.

K vlastní produkci zodpovědně vybírá (po konzultaci se svým pedagogem) skladby přiměřené vlastním schopnostem ve zvolené/zvolených oblasti/oblastech hudební produkce i významu připravovaného koncertu v minimální časovém rozsahu 20 minut pro samostatný koncert a 12 minut pro společný koncert více studentů.

Hodnocení maturitní zkoušky

Při hodnocení se klade důraz na dosaženou uměleckou, ale i celkovou společenskou úroveň koncertu, odpovídající volbu repertoáru a jeho realizaci. Ústní zkouška ověřuje nabyté znalosti v oblasti hudební teorie a dějin hudby.

Závazné termíny:

Výběr repertoáru pro maturitní koncert do 12. ledna. Konkrétní termín koncertu bude stanoven po dohodě s příslušnými vyučujícími a bude veřejně oznámen nejpozději jeden měsíc před konáním akce. Nejpozději 14 dní před termínem konání koncertu absolvuje žák veřejnou generální zkoušku na níž přednese program schválený pro maturitní koncert.

V měsících únor - duben žák povinně absolvuje nejméně čtyř i konzultace k ústní maturitní zkoušce (konzultace vede zkoušející učitel).

Maturitní otázky z hudební výchovy, šk. rok 2019/20

Vyučující: Veronika Sirovátková, Roman Michálek, Martin Bouma

Všechny otázky se skládají ze dvou částí: a) historická část, věnovaná určitému období či tematickému celku; b) hudebně-teoretická část, věnovaná vybrané související oblasti z obecné hudební teorie a nauky.

1. Periodizace dějin hudby

a)

- Výchozí hlediska periodizace dějin hudby, periodizace dějin hudby.
- Vznik a počátky hudby. Funkce hudby.

b)

- Tóny a tónová soustava: zvuk, tón a jejich vlastnosti.

2. Duchovní hudba ve středověku

a)

- Vznik a vývoj chorálu, gregoriánský chorál.
- Funkce hudby v křesťanském společenství, útvary liturgické hudby.
- Nejstarší české hudební památky.

b)

- Hudební písmo: vývoj hudební notace. Typy notace.

3. Světská hudba ve středověku

a)

- Vznik a vývoj středověké světské hudby, potulní artisté, studentské písně.
- Dvorská lyrika. Francouzská a německá tradice.

b)

- Intervaly: definice a systém. Rozdělení intervalů.

4. Vznik a rozvoj vícehlasu

a)

- Vznik a rozvoj vícehlasu v období středověku.
- Epocha Notre-Dame. Ars antiqua. Ars nova.

b)

- Takt a rytmus: jednoduché a složené takty. Rytmus Metrum. Synkopa.

5. Hudba renesance

a)

- Evropská a česká hudba 15. a 16. století.
- Polyfonní skladební styl. Autoři franko-vlámské tradice.
- Hudební druhy renesance.

b)

- Stupnice, tónové řady, solmizace.

6. Od renesance k baroku

a)

- Hudba vrcholné renesance a východiska hudby raného baroka. Stylová proměna.
- Florentská camerata. Claudio Monteverdi. Madrigal. Opera.

b)

- Druhy akordů: kvintakord a jeho obraty.

7. Hudební baroko

a)

- Charakteristika baroka jako uměleckého slohu. Periodizace a charakteristika hudebního baroka. Hlavní barokní hudební druhy.

- Významní představitelé hudebního baroka. A. Vivaldi, G. F. Händel.

b)

- Tonalita: tónina. Základní harmonické funkce.

8. Křesťanská hudební tradice 17. a 18. století

a)

- Johann Sebastian Bach.

- Oratorium, mše, kantáta.

b)

- Kontrapunkt: definice. Základní pojmy a hudební formy.

9. Čeští hudebníci 17. a 18. století

a)

- Čeští skladatelé baroka.

- Kantorská tradice. Koleda, Pastorela.

- Česká hudební emigrace 18. století. Mannheimská škola ad.

b)

- Hudební názvosloví: dynamická, tempová a přednesová označení.

10. Hudební klasicismus

a)

- Periodizace hudebního klasicismu. Stylová charakteristika. Základní hudební druhy a formy.

- Významní představitelé hudebního klasicismu. Joseph Haydn.

b)

- Hudební věta, perioda malé hudební formy.

11. Proměna společenského postavení hudebníka a skladatele ve 2. polovině 18. století

a)

- Wolfgang Amadeus Mozart.

- Postavení hudebníka a skladatele v různých dějinných epochách. Zasazení do kontextu obecné historie.

b)

- Klávesové hudební nástroje.

12. Klasicko-romantická syntéza

a)

- Ludwig van Beethoven.

- Přehodnocení tvůrčích východisek. Srovnání stylové charakteristiky hudebního klasicismu a romantismu v širším uměleckém kontextu.

b)

- Sonátová forma: charakteristika, historický kontext, příklady užití.

13. Hudba v období romantismu

a)

- Charakteristika stylu a periodizace.

- Hlavní hudební druhy a formy, jejich typičtí představitelé.

b)

- Aerofony.

14. Opera 19. století

a)

- Vznik německé romantické opery, C. M. von Weber.

- Základní druhy italské a francouzské opery 19. století. G. Rossini, G. Donizetti,

V. Bellini, G. Puccini. G. Meyerbeer, Ch. Gounod, J. Massenet.

- Wagnerova hudební reforma a její důsledky.

- Operní dílo G. Verdiho.

b)

- Základy intonace a práce s hlasem.

15. Programní hudba a symfonická báseň

a)

- Definice pojmů programní hudba, absolutní hudba a symfonická báseň. Zasazení do kontextu dobového estetického diskurzu.

- Významní autoři. F. Liszt. B. Smetana.

- Hudebně výrazové prostředky romantické hudby.

b)

- Chordofony.

16. Vznik národních škol v kontextu obecných dějin 19. Století

a)

- Vymezení pojmu „národní škola“ a jeho zasazení do rámce historického vývoje v 19. století.

- Významné národní školy. Vývoj ruské hudby v 19. století, Mocná hrstka. Norská a finská národní škola. E. Grieg, J. Sibelius. Národní tendence v dalších zemích.

b)

- Hudební věda: definice oboru, významní představitelé, podobory. Významné hudební slovníky.

17. Česká hudba v 19. století

a)

- Počátky a rozvoj české národní školy.

- Významní představitelé české hudby 19. Století. Bedřich Smetana. Antonín Dvořák. Zdeněk Fibich.

b)

- Septakordy.

18. Impresionismus v hudbě

a)

- Charakteristika, časové a místní vymezení.

- Hudebně výrazové prostředky. Vymezení oproti klasicko-romantické tradici.

- Významní autoři, příklady děl.

b)

- Barva v hudbě: instrumentace a orchestrace.

19. Směrem od pozdního romantismu k hudbě 20. století

a)

- Krize pozdního romantismu a klasicko-romantické tradice. Významní autoři.

G. Mahler, R. Strauss.

- Hledání nových východisek. E. Satie, I. Stravinskij.

- Významné milníky: tristanovský akord, Svěcení jara, pět klavírních kusů Op. 23.

b)

- Moderní harmonie, nónový akord, alterace.

20. Hudební expresionismus a hudební avantgarda první poloviny 20. století

a)

- Dodekafonie, II. vídeňská škola.

- Ruská a sovětská hudba první poloviny 20. století. Významní představitelé, jejich stylová charakteristika a zasazení do obecného kulturně-politického historického kontextu. S. Prokofjev, A. Skrjabin, D. Šostakovič.

b)

- Atonalita, bitonalita, rozšířená tonalita.

21. Neoklasicismus, folklorismus a francouzská hudba první poloviny 20. století

- a)
- Stylová charakteristika.
- Významní představitelé a díla. Igor Stravinskij, Béla Bartók, Pařížská šestka.
- b)
- Modální stupnice: charakteristika, historický kontext, příklady užití.
22. Česká hudba první poloviny 20. Století
- a)
- Významní představitelé. Dílo a jeho charakteristika. J. Suk, L. Janáček, B. Martinů, V. Novák, J. B Foerster, A. Hába.
- b)
- Ladění: absolutní a relativní výška tónu, komorní a, soustavy ladění. Mikrointervaly.
23. Světová hudba od druhé světové války do současnosti
- a)
- Serialismus. O. Messiaen, P. Boulez, K. Stockhausen.
- Aleatorika, timbrová hudba. J. Cage, G. Ligeti.
- Minimalismus. P. Glass, S. Reich.
- b)
- Techniky hudebního záznamu.
24. Česká hudba druhé poloviny 20. století
- a)
- Významní představitelé. Dílo a jeho charakteristika. M. Kabeláč, J. Klusák, P. Eben, M. Kopelant ad.
- b)
- Významné události českého i světového hudebního života: festivaly, přední interpreti a soubory.
25. Jazz a populární hudba
- a)
- Kořeny a vývoj jazzu. Stylové rozlišení jednotlivých epoch a jejich významní představitelé. Jazzová interpretační praxe.
- Hudební styly populární hudby 20. Století, jejich charakteristika a periodizace. Jejich čelní představitelé.
- b)
- Bicí hudební nástroje.

Maturitní otázky z hudební výchovy, šk. rok 2019/20

Vyučující: Václav Harmáček

1. Hudební názvosloví - tempová a přednesová označení, další označení (artikulace, stupňování, způsob interpretace, speciální); stupnice
2. Hudební nástroje – klávesové, strunné (historický vývoj, současné, technologie, ladění), dechové dřevěné, žestové, mechanické aerofony
3. Intervaly, akordy - kvintakordy, septakordy, zákl. a vedlejší harmonické funkce, alterované akordy
4. Hlavní hudební formy; vývoj notace
5. Evropská hudba ve středověku
6. Renesance - periodizace, charakteristika, formy, hudební život, představitelé

7. Baroko - charakteristika, J. S. Bach
8. Přehled barokních forem, A. Vivaldi, G. F. Händel
9. Opera – vznik, vývoj v období baroka a klasicismu; italská, francouzská opera a menší národní operní školy v období romantismu
10. Klasicismus - periodizace, charakteristika, hudební život, J. Haydn
11. W. A. Mozart
12. L. v. Beethoven
13. Romantismus - periodizace, charakteristika, hud. život; píseň, jednovětá klav. skladba v 19. stol., představitelé raného romantismu
14. Novoromantismus - charakteristika, formy, H. Berlioz, F. Liszt, R. Wagner
15. Klasicko romantická syntéza, pozdní romantismus, G. Mahler
16. Impresionismus, Mocná hrstka
17. Expresionismus, 2. vídeňská škola
18. Neoklasicismus, Pařížská šestka
19. Neofolklorismus, I. Stravinskij, B. Bartók; hudební nástroje – bicí
20. Česká hudba v období baroka a klasicismu
21. B. Smetana
22. A. Dvořák
23. J. Suk, V. Novák
24. L. Janáček
25. B. Martinů